

Közleményeink 7. kötete elé

A *Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei* 3. kötetének előszavában a szerkesztő jelezte, hogy lehetőség lesz úgynevezett szak-köteteket megjelentetni. Természettudományi vonatkozásban erre most nyílik lehetőség. Közleményeink jelen, 7. kötete kizárólag természettudományi tanulmányokat tartalmaz. Mint természettudományi szakkötet szervesen illeszkedik be „*A Bakony természeti képe*” publikációs programjába. Természettudományos vállalkozásunk során többször hívtuk fel munkatársaink figyelmét arra, hogy a Bakony-kutatás eredményeinek a publikálására nemcsak „*A Bakony természettudományi kutatásának eredményei*” sorozatban, hanem *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményeiben* is van lehetőség. Felhívásunk nyomán születtek meg „*A Bakony természettudományi kutatásának eredményei*” sorozat eddigi füzetei, majd pedig a Közlemények jelen kötetének tanulmányai. Kötetünk szerzői — néhány kivételtől eltekintve — aktív részt-

vevői a Bakony-kutatásnak, számos esetben pedig az egyes kutatók cikke az első adatközlés vagy egy kisebb téma első szintézise több éves bakonyi kutatásairól.

Meggyőződésünk, hogy a Bakonynak mint természeti tájnak a megismeréséhez szorosan hozzátartozik élettelen és élővilága múltbeli történetének és jelenlegi viszonyainak az ismerete. Kötetünk tudománytörténeti, földtani, földrajzi, éghajlattani, növény- és állattani tanulmányai — bármennyire elvontnak tűnnek címük alapján — hiven szolgálják szülőföldünk, illetve otthont és munkahelyet adó tájunk korszerű természettudományi megismerését. Sok-sok részletet kell adatszerűen és tanulmányok formájában közzétenni, hogy eljussunk bakonyi természettudományi ismereteink áttekinthető összefoglalásához. A Közlemények jelen kötetének ez a fő célkitűzése, és szeretnénk, ha a Bakony-kutatók hamarosan egy újabb természettudományi szak-kötet megjelentetését segítenék elő.

A szerkesztő

Vorwort zum Band 7. der Mitteilungen

Im Vorwort zum Band 3. der „*Mitteilungen der Museen des Komitates Veszprém*“ wurde vom Schriftleiter bereits die Möglichkeit der Herausgabe von sogenannten fachwissenschaftlichen Bänden angedeutet. Aus dem Bereich der Naturwissenschaften soll nun der erste solche Band erscheinen. Band 7. unserer „*Mitteilungen*“ enthält ausschließlich naturwissenschaftliche Aufsätze. Als fachwissenschaftliche Publikation gliedert sich der vorliegende Band thematisch vollkommen in die unter dem Titel „*A Bakony természeti képe*“ (Naturlandschaftsbild des Bakony-Gebirges) bekannten Veröffentlichungsreihe. Im Zuge dieses Publikationsprogramms machten wir unsere Mitarbeiter wiederholt darauf aufmerksam, dass die Möglichkeit zur Veröffentlichung von Ergebnissen der Bakony-Forschung nicht nur im Rahmen der Veröffentlichungsreihe „*Ergebnisse der naturwissenschaftlichen Erforschung des Bakony-Gebirges*“ gegeben ist, sondern auch in der Publikation „*Mitteilungen der Museen des Komitates Veszprém*“. Diese Initiative hatte dann das Erscheinen der Heftreihe „*A Bakony természettudományi kutatásainak eredményei*“ (Ergebnisse der naturwissenschaftlichen Erforschung des Bakony-Gebirges) und bald darauf der im vorliegenden Band unserer „*Mitteilungen*“ enthaltenen Studien zur Folge. Verfasser dieser sind — bis auf wenige Ausnahmen — aktiv mit der Bakony-Forschung befasst. In einer ganzen Anzahl von Fällen bedeuten die aus der Feder

unserer Verfasser erschienenen Schriften Erstveröffentlichungen oder aber die erste Synthese der Ergebnisse einer mehrjährigen Bakony-Forschung über ein weniger umfangreiches Thema.

Es ist unsere feste Überzeugung, dass die gründliche Kenntnis der anorganischen und organischen Urgeschichte des Bakony-Gebirges sowie der in ihm herrschenden heutigen Umweltbedingungen unerlässlich ist für jede, den Bakony als Landschaftsgebilde betreffende Forschung. Auch ist es unsere Überzeugung, dass die im vorliegenden Band enthaltenen geisteswissenschaftlichen, geologischen, geographischen, klimatologischen, pflanzen- und tierkundlichen Studien — mag auch ihre Überschrift noch so abstrakt erscheinen — vollauf geeignet sind, der richtigen naturwissenschaftlichen Erkenntnis dieser Landschaft zu dienen, in der wir das Licht der Welt erblickten und wo wir mit unserer Lebensarbeit bodenständig sind. Es bedarf noch der datenmässigen Veröffentlichung einer grossen Zahl von den Bakony betreffenden Angaben und von Studien, bis wir den Gedankenbau der naturwissenschaftlichen Kenntnisse über das Bakony-Gebirge übersichtlich darstellen können. Auch der vorliegende Band unserer Mitteilungsreihe soll in erster Linie diesem Zweck dienen. Nur zu gern möchten wir wünschen und hoffen, dass die Bakony-Forscher recht bald das Erscheinen neuen ähnlichen fachwissenschaftlichen Bandes ermöglichen werden.

Der Redakteur

Introduction to Volume 7 of the Publications

In the Preface of Volume 3 of the *Publications of the Museums of the County Veszprém* the Editor made an announcement concerning the potential publication of so-called special volumes. As regards natural science the first such possibility has arrived now. The present (7th) volume of our Publications contains exclusively treatises in the field of natural science. As a special volume with topics taken from the sphere of natural science can be considered as an organic link in the publication programme of „*The nature portrait of the Mts. Bakony*”. In the course of carrying out our scientific enterprise it has been pointed out to our collaborators at several occasions that the results of the Bakony-investigation in addition to the series „*The results of the Bakony-investigation from the view-point of natural science*” can be published in the *Publications of the Museums of the County Veszprém* as well. In response to our invitation several issues of the series „*The results of the Bakony-investigation from the view-point of natural science*” and the essays of the present volume of the Publications have appeared. The authors of the volume are — with a few exceptions — active participants of the Bakony-investigation, while in frequent cases

the articles of the individual investigators represent the first data or the first synthesis of a minor topic concerning their Bakony-investigation extending to several years.

It is our firm conviction that in order to get acquainted with the Bakony as a region of nature one must have a thorough knowledge concerning both of its living and inanimate world, furthermore of that of its past and present conditions. The essays on science history, geology, geography, climatology, botany and zoology contained in the volume — abstract as they may seem on the basis of their titles — truly contribute to getting an up-to-date knowledge concerning this region of our native country that gives home and working place to many a man. Only by publishing many a detail in the form of data and essays can one attempt a comprehensive summing-up of the knowledge concerning the Bakony from the view-point of natural science. This is the main objective of the present volume of the Publications and we would highly appreciate the contribution of the Bakony-investigators toward to publications of another special volume in the field of natural science.

The Editor

Avant-propos pour le 7e volume de nos Bulletins

Dans la préface du 3e volume des Bulletins des Musées du département de Veszprém le rédacteur signalait qu'il serait possible de faire paraître des volumes ne contenant que des études spéciales. Le présent volume est le premier qui est entièrement consacré aux sciences naturelles. Volume spécial, il s'insère organiquement au programme des publications du „Tableau de la nature de Bakony”. A propos de notre entreprise scientifique nous avons attiré plusieurs fois l'attention de nos collaborateurs à ce qu'ils pourraient publier les résultats de leurs recherches en Bakony non seulement dans la série des „Résultats des recherches scientifiques en Bakony”, mais aussi dans les *Bulletins des Musées du Département de Veszprém*. Par suite de notre appel sont parues les brochures de la série des „Résultats des recherches scientifiques en Bakony” et les études de ce volume des Bulletins. Les auteurs de ce volume — quelques exceptions près — prennent part activement dans les recherches scientifiques en Bakony, et en nombreux cas les

articles des chercheurs respectifs représentent les premières contributions ou le premier synthèse d'un problème mineur, résultats de leurs recherches de plusieurs années en Bakony.

Nous sommes convaincu qu'à la connaissance de Bakony en tant que région naturelle, est étroitement liée la familiarité de l'histoire de son monde inanimé et vivant, et de ses conditions actuelles. Quoiqu'elles paraissent très abstraites, à en juger d'après leurs titres, les études sur l'histoire des sciences, sur la géologie, géographie, météorologie, botanique et zoologie servent la meilleure connaissance scientifique de notre pays natal ou adoptif. Il faut encore publier quantité de détails avec pièces à l'appui et sous forme d'études pour arriver au synthèse de nos connaissances scientifiques sur le Bakony. C'est l'objectif majeur de ce volume des Bulletins, et nous aimerions si les chercheurs de Bakony rendaient possible dans le plus bref délai la parution d'un nouveau volume spécial, consacré aux résultats scientifiques.

Le Rédacteur

ПРЕДИСЛОВИЕ К 7-МУ ТОМУ ВЕСТНИКА

В предисловии к 2-му тому Вестника Веспремских комитатских музеев редактор сообщил, что в дальнейшем будет возможно издавать узко специализированные тома. Что касается естественных наук, то такая возможность впервые появилась сейчас. Настоящий, 7-й том Вестника, содержит статьи исключительно естествоведческого характера. Как специализированный естествоведческий том, он органически входит в программу публикаций по теме „*Природная картина Баконя*”. В процессе работы мы много раз обращали внимание наших сотрудников на то, что публиковать результаты исследований Баконя можно не только в изданиях серии „*Результаты естествоведческих исследований Баконя*”, но и в *Вестнике Веспремских комитатских музеев*. В результате этого вышли в свет не только брошюры серии „*Результаты естествоведческих исследований Баконя*”, но и статьи настоящего тома Вестника. Авторы тома, за небольшим исключением, — активные исследователи природы Баконя; во многих случаях статьи отдельных научных ра-

ботников являются первой публикацией материалов или первым синтезом многолетних трудов по одной из узких тем изучения естественной картины Баконя.

Мы убеждены, что для познания края необходимо изучить как историю живой и неживой природы, так и их теперешнее состояние. Наш том содержит статьи по истории науки, геологии, географии, метеорологии, ботанике и зоологии, и, какими бы они ни казались отвлеченными, судя по названиям, свое назначение — ознакомить с природой родины, места, где мы живем и работаем, — они выполняют. Для того, чтобы притти к возможности создания наглядной природной картины Баконя, необходимо опубликовать большое количество материала в виде сообщения накопленных данных или статей. Это и является главной целью данного тома Вестника, и мы бы очень желали, чтобы научные работники, занимающиеся изучением Баконя, помогли бы в издании нового, посвященного вопросам естествознания, тома.

Редактор